

Новини

Общо събрание на Съюза на химиците в България

На 13 май 2010 г. в Дома на техниката в София се проведе редовното Общо годишно събрание на Съюза на химиците в България. В него участваха избрани делегати от специализираните в различните области на химическата наука и промишленост подразделения на съюза.

Председателят на Управителния съвет проф. дн Венко Бешков изнесе отчетния доклад за едногодишната дейност на съюза. В него той отдели особено внимание на научно-техническата дейност, която продължава да бъде едно от основните направления в работата на съюза. През 2009 година тази дейност се изразява в организиране и провеждане на мероприятия по няколко направления.

Вторият международен симпозиум на тема „Химията и околната среда“ се проведе от 16 до 19 септември в гр. Бар, Черна гора. Организиран от химическите дружества на страните от Югоизточна Европа, в него участваха 52 български учени от химическите институти на БАН, Химикотехнологичния и металургичен университет в София, университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас, химическите факултети в университетите в Шумен и Благоевград и др.

Петата конференция по аналитична химия на черноморските страни се състоя между 23 и 26 септември 2009 г. в гр. Феста, Турция, с организирано участие на Дружеството по аналитична химия.

Дружеството по инженерна химия организира изложбата „Възобновяеми източници на енергия и суровини“, проведена от 17 до 27 септември 2009 г. в София, и симпозиума „Оптимизация на процесите в химическите производства“, проведен на 23 септември 2009 г.

Единадесетата национална конференция по катализ, проведена на 26 и 27 ноември 2009 г. в София, бе организирана от Клуба на българските катализи, на която са изнесени 3 пленарни доклада и 37 научни съобщения, представени на постери. Проведена е и дискусия по съвременни проблеми на каталитичната наука и практика. В рамките на конференцията е проведена и Четвъртата научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници.

Четиридесет и третата национална конференция на учителите по химия на тема „Европейски измерения на българското химическо образование“ с дискусия „Актуални проблеми на образованието по химия“ беше организирана от Българското дружество за образование и

история и философия на химията и проведена от 26 до 28 ноември 2009 г. в Ловеч.

През отчетната година особено внимание беше отделено и на обучението и творческо професионалните изяви на младите химици. За целта бяха организирани и проведени курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и обучение на магистри по водородни технологии, организирани от Българското водородно общество.

Продължава ежегодното организиране на националните конкурси.

Проведе се конкурс за наградите на международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ – „За изключителни постижения при откриването и развитието на млади таланти по химия“ и „Постигания при създаването на най-подходяща учебна среда за обучение по химия“. На 16-тия конкурс участваха 11 кандидати. Наградите за 2009 година бяха присъдени на Галя Борисова Вукова от СОУ „Христо Ботев“ в гр. Ихтиман, Людмила Кирилова Михова от НПМГ „Акад. Л. Чакалов“ в София и Харие-та Христова Димитрова-Иванова от ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ в гр. Велико Търново и обявени на 26 март 2010 г. при тържественото откриване на 42-та национална олимпиада по химия в Димитровград.

Състоя се конкурс за наградата „Шимадзу“ „За най-добра дипломна работа“. На Осмия конкурс участваха дипломирали се през 2009 г. 10 млади химици. Първа награда е присъдена на Христо Пламенов Петков от катедра „Инженерна химия“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София, втора награда – на Стефан Андреев Дочев от катедра „Органична химия“ във Фармацевтичния факултет на Медицинския университет в София. С трета награда бе удостоена Галя Владимирова Димитрова от катедра „Приложна органична химия“ в Химическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Проведе се конкурс и за наградата „Проф. Иван Шопов“ „За изявен учен в областта на полимерите“. На Седмия конкурс със свои научни трудове са участвали 5 кандидати. Наградата е присъдена на Йордан Георгиев Денев – главен асистент в университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас и е връчена на 1 март 2010 г. на тържествено събрание на Института по полимери в деня на неговото основаване.

На ежемесечните събрания на сборното дружество на химиците в София бяха изнасяни доклади по различни актуални проблеми, свързани предимно с научно-

техническото и икономическото развитие на страната, по-важни от които са следните: „Проблеми на циментовата промишленост в България“ с автор инж. Дюлгеров, „Единна световна азбука“ с автор д-р инж. И. Иванов, „Икономическата криза и Китай“ с автор инж. Н. Жулева, „Енергийната криза – по-скоро отколкото очаквана“ с автор проф. С. Батов.

На отделно събрание, проведено на 12 януари 2009 г. на тема „По пътя на науката и промишлеността“, проф. дн Хр. Аламинов изнесе доклад и представи своя книга.

На среща с ветерани химици колегата инж. Фиданко Сретенов от първия випуск на инженер-химиците в България разказа за участието и раняването му в боевете при Драва през 1945 г.

От Националното дружество за образование и история и философия на химията и Софийското дружество на учителите по химия бяха организирани и проведени няколко обществени прояви:

– Дискусия на тема „Новости в обучението по химия и опазване на околната среда“ се състоя на 13 март 2009 г. в Дома на техниката в София Участваха учители и преподаватели от Химическия факултет на Софийския университет и Химикотехнологичния и металургичен университет в София и специалисти с доказан дългогодишен опит в областта на методиката на обучение по химия.

– Среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия, се проведе по случай Деня на химика на 15 май 2009 г. в Дома на техниката в София, на която ученици от 5 до 12 клас, участвали и класирали се в 150 градски, 110 регионални и 17 национални състезания по химия, бяха наградени с почетни грамоти. Награди получиха и 12 учителки по химия, за приноса им в подготовката и успешното представяне на техните ученици.

– Семинар по актуални проблеми на химическото образование на тема „Как да оцеляваме в новата учебна среда и да бъдем в крак с промените“ бе организиран и се проведе на 10 октомври 2009 г. В него участваха учители по химия от София и университетски преподаватели по методика на обучението по химия.

Съюзът на химиците в България беше домакин и организатор на международен семинар с участие на представители на Международния съюз по чиста и приложна химия (IUPAC), който се проведе от 15 до 18 април 2010 г. в София.

През настоящата 2010 година научно-техническата дейност на Съюза ще бъде свързана главно с подготовката на Международната година на химията и честване на 110-годишнината от основаването на първата организация на българските химици.

Организацията на обединените нации е обявила периода между 2005 и 2014 г. за „Десетилетие на образованието и устойчивото развитие“. В рамките на това десетилетие, по предложение на IUPAC, 63-то Общо събрание на ООН с резолюция от 30 декември 2008 г. е

определило 2011 г. за „Международна година на химията“. Целта е повишаване на общественото признание на химията, засилване на интереса на младите хора към химията и пораждање на творчески ентузиазъм за бъдещето на химията.

Честването на Международната година на химията има за цел да стимулира развитието на химическата наука и популяризира нейната основна роля и възможности за решаване на глобални проблеми чрез разработване на нови методи, процеси и технологии и материали, на нови енергийни източници и опазване на околната среда и да съдейства за икономическото развитие и решаване на социални проблеми. Това събитие ще съдейства за разширяване на контактите между химическите организации и специалистите и ще бъде катализатор за осъществяване на успешно международно сътрудничество. Нашият съюз ще участва активно за изпълнение на програмата на това честване.

През тази година ще се проведат Седмата международна конференция на химическите организации от страните от Югоизточна Европа „ICOSECS-7“, 15–20 септември 2010 г. в Букурещ, Румъния, Дванадесетата национална конференция по катализ и Петата научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници, месец ноември в София, и Четиридесет и четвъртата национална конференция на учителите по химия.

Ще продължат и дейностите, свързани с обучението и творческо професионалните изяви на младите химици, като за целта бяха организирани и проведени курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и възобновяеми енергийни източници, семинар по преносни процеси в двуфазни сечения, семинар за обучение на докторанти и млади учени по химични технологии и опазване на околната среда и семинари за обучение на магистрати по проблемите на водородни, плазмени и нанотехнологии.

Ще продължи и подготовката за провеждане на ежегодните конкурсите за наградите на международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ за учители по химия, на конкурса „Шимадзу“ „За най-добра дипломна работа“ и на конкурса „Проф. Ив. Шопов“ „За изявен млад учен в областта на полимерите“.

От Националното дружество за образование и история и философия на химията и Софийското дружество на учителите по химия ще се организират дискусия на тема „Новости в обучението по химия и опазване на околната среда“, среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия и семинари по актуални проблеми на химическото образование.

Ще продължи и дейността на Сборното дружество на химиците в София с доклади и дискусии по различни актуални проблеми, свързани предимно с научно-техническото и икономическото развитие на страната.

Независимо от трудните икономически условия в страната и ограничените финансови възможности, съюзът продължава успешно своя 109-годишен път. Натрупаните до сега опит и традиции ни дават основание да считаме, че през следващите години научно-техническата дейност на съюза ще продължи да бъде една от основните форми за творческо професионална изява и ще бъде източник на нови идеи за развитието и усъвършенстването на химическата наука, производство и образование в България.

Съюзът на химиците в България развива своята дейност в тясно сътрудничество с Българската академия на науките и университетите. Около 70% от регистрираните членове на съюза са от химическите институти на БАН, ХТМУ и химическите факултети към университетите в София, Пловдив, Шумен и Благоевград. СХБ поддържа тесни контакти с тях и при необходимост техните ръководства съдействат за организиране на научно-технически събития. Трябва да се отбележи, че ръководството на БАН ни предоставя безвъзмездно ползването на зали и технически средства както в сградата на Централно управление, така и в отделни институти. Със съдействие на ръководството на ХТМУ организирахме и проведохме Шестата международна конференция на химическите организации от страните на Югоизточна Европа „ICOSECS-6“ – „Science and Innovation“, Шестата национална конференция по химия и Шестнадесетия национален симпозиум „Полимери 2008“. Сега пак с негово съдействие се подготвя провеждането на Седмата национална конференция по химия и Международна конференция на тема „Зелени технологии и опазване на околната среда“.

Развитието на науката и особено на техниката и технологията е дело на координираната дейност на специалисти от различни области. Съюзът на химиците в България е член на Федерацията на научно-техническите съюзи (ФНТС), която обединява 19 специализирани и 33 териториални научно-технически съюза. През последните години ръководството на федерацията отделя особено внимание за задълбочаване на връзките между сдруженията, които са включени в нейния състав.

С държавните и стопански органи и организации все още няма установени редовни контакти. Независимо от това, както от Управителния съвет, така и от ръководствата на някои от дружествата към съюза даваме предложения и становища по повод проблеми свързани с химическата промишленост, наука и образование.

Продължават и се разширяват международните контакти на съюза с химическите организации от страните на Югоизточна Европа. Наши представители участваха в научния съвет и организационния комитет на Втория международен симпозиум на тема „Химията и околната среда“ и са в състава на ръководните звена на предстоящата Седма конференция „ICOSECS-7“.

Съюзът е член-учредител на Европейската организация за химически и молекулни науки (EuChMS), от която

получава информация за различни международни прояви. Участието ни като европейска страна е полезно с оглед създаването на контакти с химическите организации в другите страни. Той беше домакин на редовното заседание на Изпълнителното бюро на Международния съюз по чиста и приложна химия, което се проведе от 15 до 18 април 2010 година в София.

В СХБ се получават списания и други информационни материали от чуждестранни и международни институти, организации и фирми, които предоставяме на библиотеката на химическите институти на БАН.

Сегашният състав на Управителния съвет и Контролната комисия са избрани от Общото събрание на Съюза, проведено на 17 май 2007 г. През 2009 г. са проведени 5 и през 2010 г. – 4 редовни заседания и отделни оперативни заседания с участието на някои от членовете на Управителния съвет. Основните въпроси, които са разглеждани на тях са свързани главно с научно-техническата дейност, организационното състояние на съюза, изработване на предложения до държавни ведомства, институти и стопански органи и организации по проблеми на икономическото развитие и конкретни въпроси, свързани с производството, текущи въпроси от дейността на съюза и други. Особено внимание е отделено и на подготовката за честване на Международната година на химията през 2011 г. Някои от въпросите са обсъждани и съгласувани в оперативен порядък. Обсъжданията и решенията от заседанията са отразявани в протоколи, които се изпращат на всички членове на съвета, независимо дали се присъствали на заседанията.

На всяко свое заседание Управителният съвет на съюза е обсъждал въпроси, свързани с издаването на съюзното списание „Химия и индустрия“, основано още през 1922 г. В последните години то се издава в две версии, на български и на английски език, всяка в тираж от 100 бройки, от които безплатно се раздават на членовете на редакционната колегия, на авторите и лицата, за които се публикуват материали. Съгласно закона, по 8 бройки се предоставят и на Народната библиотека. Обсъждани са различни варианти за съдържанието, тиража, абонамента и разпространението, осигуряване на материали за публикуване, финансовите средства, за издаване на българската версия в тираж, осигуряващ книжки за всички членове на съюза, като абонаментът бъде включен в членския внос и др., но не са приети конкретни решения.

Заедно с химическите институти на БАН съюзът е създател на научното списание „Bulgarian Chemical Communications“, издавано на английски език. Дружеството за химическо образование и история и философия на химията е създател с Министерството на образованието, младежта и науката на научно-методическото списание „Химия“, което е трибуна за обмен на мнения и идеи и обсъждане на резултати в областта на методиката на обучението по химия, нови методи в преподаването, повишаване ефективността на обучението, учебен химичен експеримент, учебно съдържа-

ние, планове програми, българска образователна традиция, химия за учители и самообразование.

Сайтът на съюза в интернет, <http://www.unionchem.org>, е във виртуалното пространство от 2008 година и е свързан със сайта на Федерацията на научно-техническите съюзи, в който се публикува информация за неговата дейност. Дейността на Съюза на химиците в България е отразявана във вестника на ФНТС „Наука и общество“, в който през последните 3 години са поместени над 30 публикации.

Протоколът на Контролната комисия бе представен от проф. Райчо Райчев. В него се отбелязва, че дейността на Съюза на българските химици и на Управителния съвет за отчетния период през 2009 г. е в строго съответствие с устава и всички разходи за 2009 г. са целесъобразни и са подкрепени със съответни валидни финансови документи

В изказванията участниците в събранието потвърдиха положителната дейност, извършена от членовете на съюза през отчетния период, и обърнаха внимание на следното:

– Несправедливи са обидите, които сега се нанасят на нашите учени от Българска академия на науките и университетите, от които зависи развитието и просперитетата на нашата химическа наука и това, което е останало от химическата промишленост;

– Съюзът на химиците, в който членуват висококвалифицирани и компетентни специалисти да бъде инициатор за разработването на единна стратегия за развитието на различните направления на химическата наука и промишленост. На базата на това, което знаем за нашата химическа промишленост, и на опита и знанията на хората да изработим технически и икономически обосновани приоритети с данни и конкретни показатели, които да се предложат на правителството и на инвеститорите;

– Да се разширят контактите с международни организации, чрез които по линията на проектното финансиране могат да се осигурят средства за организиране на научно-технически прояви;

– Основна задача на съюза е в бъдеще да привлича млади хора, които имат връзки с научния и образователния сектор в развитите страни. Да се разработват проекти и да се осигуряват средства за разгръщане на една мащабна творческа дейност и развитието на съюза. Ако продължаваме да развиваме нашия съюз като една пенсионерска организация няма да има никакво развитие в бъдеще. Без млади специалисти Съюзът на химиците в България ще съществува като пенсионерска организация със затихващи функции.

Събранието единодушно прие отчета за дейността и доклада на контролния съвет за 2009 година и бюджета на съюза за настоящата 2010 година.

Н. Найденов

Среща с г-жа проф. Никол Моро, президент на Международния съюз по чиста и приложна химия (IUPAC)

От дясно на ляво: проф. Никол Моро, президент на Международния съюз по чиста и приложна химия, и националният ни представител в организацията проф. Христо Баларев.

От 14 до 18 април 2010 г. в София се състоя редовната годишна среща на ръководството на Международния съюз по чиста и приложна химия. Участваха всички членове на ръководство на съюза, включително и директорите на отделения и дирекции – общо 43 души. Президентът на Международния съюз по чиста и приложна химия, г-жа проф. Никол Моро, беше любезна да се съгласи да представи лекция пред нашата химическа общественост на тема „IUPAC и Международната година на химията 2011“. Лекцията бе изнесена на 16 април (петък) 2010 г. от 10.00 часа в ЦУ на БАН, на ул. „15 ноември“ № 1.

Лекцията на г-жа проф. Никол Моро се състоя от две части. Първоначално тя разказа за задачите и дейността на IUPAC, като изясни и възможностите, които IUPAC дава за разработване на проекти, финансирани от тях. Втората част бе посветена на Международната година на химията – 2011 г. Тя разказа за инициативата подета от IUPAC за обявяване от Общото събрание на ООН на 2011 г. за Международна година на химията. Годината 2011 е избрана поради това, че е 100-годишния юбилей от присъждането на Нобеловата награда по химия на Мария Склодовска Кюри. Тя изтъкна значимостта на решението за обявяване на 2011 г. за Международна година на химията за популяризирането на химията сред обществото и препоръча на всички химици максимално да го използваме за разясняване на решаващата роля на химията за бъдещето на човечеството. Г-жа проф. Никол Моро информира за програмата на IUPAC за предвижданите чествания и подчерта, че основната тежест следва да бъде изнесена от националните комитети на IUPAC и от националните дружества на химиците. Тя изяви задоволство от програмата разработена от Съюза на химици-

те в България и от Националния комитет на IUPAC с мероприятия свързани с тази година. Накрая бяха задавани въпроси, а след закриването на срещата г-жа проф. Моро остана още дълго в залата и всеки, който желаше, имаше възможност да разговаря с нея.

Прекрасна инициатива на Съюза на химиците в България беше организиранят на 17 април скромен коктейл за всички гости от IUPAC. Членовете на Ръководството на Съюза на химиците в България и членовете на Националния комитет на IUPAC имаха възможност да се срещнат и водят непринудени разговори със своите партньори от отделенията и дирекциите на IUPAC, с много от които те се познаваха само чрез кореспонденция.

Организирането на редовната годишна среща на ръководството на IUPAC в София е признание за химията у нас.

Х. Баларев

Висша атестационна комисия

През периода 1.01.2010–30.06.2010 г. Научната комисия по химически науки при ВАК присъди следните научни звания и научни степени:

А. Научни звания

I. „Професор“

1. Илиана Илиева Йонкова, Фармакогнозия и фитохимия (03.02.02), Медицински университет, София;
2. Мартин Славчев Божинов, Физикохимия (01.05.05), Химикотехнологичен и металургичен университет, София.

II. „Старши научен сътрудник първа степен“

1. Георги Ангелов Николов, Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология (02.10.09), Институт по инженерна химия, БАН;
2. Марийка Владимирова Стоименова, Физикохимия (01.05.05), Институт по физикохимия, БАН.

III. „Доцент“

1. Албена Петрова Йолева, Технология на силикатите, свързващите вещества и труднотопимите неметални материали (02.10.12), Химикотехнологичен и металургичен университет, София;
2. Анна Дякова Станева, Технология на силикатите, свързващите вещества и труднотопимите неметални материали (02.10.12), Химикотехнологичен и металургичен университет, София;
3. Антон Атанасов Апостолов, Химия на високомолекулните съединения (01.05.06), Софийски университет „Св. Кл. Охридски“;

4. Атанас Георгиев Чапкънов, Органична химия (01.05.03), Югозападен университет, Благоевград;
5. Бранимира Симеонова Пенева, Технология на лекарствените форми и биофармация (03.02.01), Медицински колеж, София;
6. Велика Вичева Янева, Технология на неорганичните вещества (02.10.01), Технически университет, Варна;
7. Димитър Иванов Димитров, Физикохимия (01.05.05), Университет по хранителни технологии, Пловдив;
8. Кирил Любенов Найденов, Аналитична химия (01.05.04), Медицински университет, София;
9. Любомир Николов Петков, Технология на електрохимичните производства (02.10.03), Химикотехнологичен и металургичен университет, София;
10. Стефан Емилов Бояджиев, Органична химия (01.05.03), Медицински университет, Плевен.

IV. „Старши научен сътрудник втора степен“

1. Виктор Иванов Боев, Физикохимия (01.05.05), Институт по електрохимия и енергийни системи, БАН;
2. Даниела Илиева Бътовска, Органична химия (01.05.03), Институт по органична химия с Център по фитохимия, БАН;
3. Маргарита Валентинова Габровска, Химична кинетика и катализ (01.05.16), Институт по катализ, БАН;
4. Марин Иларионов Рогожеров, Органична химия (01.05.03), Институт по органична химия с Център по фитохимия, БАН;
5. Младен Асенов Младенов, Електрохимия (01.05.14), Институт по електрохимия и енергийни системи, БАН;
6. Оля Стоилова Стоилова, Химия на високомолекулните съединения (01.05.06), Институт по полимери, БАН;
7. Орлин Илиев Ангелов, Технология на полупроводниковите материали и електронните елементи (02.10.17), Централна лаборатория по слънчева енергия и нови енергийни източници, БАН;
8. Павлета Стоянова Денкова, Органична химия (01.05.03), Институт по органична химия с Център по фитохимия, БАН;
9. Силвия Живова Тодорова, Химична кинетика и катализ (01.05.16), Институт по катализ, БАН;
10. Стоян Миладинов Христов, Електрохимия (01.05.14), Институт по електрохимия и енергийни системи, БАН.

Б. Научни степени

I. Научна степен „Доктор на науките“

1. Весела Цветанова Цакова-Станчева, тема: „Електрохимичен синтез и модифициране с метални

- частици на електропроводими полианилинови слоеве“;
2. Евелина Павлова Славчева, тема: „Иридиев оксид като електронен материал за функционално биостимулиране и електрокатализ“;
  3. Красимира Евгениева Кумбилиева-Киперман, тема: „Кинетика и моделни механизми на коксообразуване и деактивиране на хетерогенни катализатори“;
  4. Михаил Калчев Миховски, тема: „Изследване, анализ и развитие на плазмените технологии и агрегати в металургията“;
  5. Соня Върбанова Илиева, тема: „Количествено охарактеризиране на реакционната способност на органични молекули: приложение при процеси на водородно свързване и солволитични реакции на амиди и естери“;
  6. Цецка Борисова Радева, тема: „Електрични свойства и структура на полимерни слоеве върху колоидни частици“.
- II. Образователна и научна степен „Доктор“*
1. Андреана Андреева Максимова, тема: „Равновесие и кинетика на адсорбция на основни и реактивни багрила от водните им разтвори“;
  2. Андриана Риск Сурлева, тема: „Ново поколение цианидни йон-селективни мембрани за поточно-инжекционно приложение“;
  3. Анна Йорданова Гюрова, тема: „Електрични диполни моменти на бактерии *Esherichia coli*“;
  4. Антоанета Милева Иванова, тема: „Кинетични изследвания на разграждането на 1,2-дихлоретан от свободни и имобилизирани клетки на *Klebsiella oxytoca* VA 8391“;
  5. Ваня Николова Масларска, тема: „Нов подход за количествен анализ на вещества и лекарствени продукти с киселинно-основни свойства“;
  6. Веселин Людмилков Колев, тема: „Влияние на електролити и примеси върху адсорбцията и миешото действие на йонни повърхностно активни вещества“;
  7. Виолета Димитрова Касабова-Жечева, тема: „Синтез на ферошпинелни керамични материали“;
  8. Владимир Фердинандов Георгиев, тема: „Изследване на кинетиката и механизма на реакциите на озон с наситени въглеродороди в течна фаза“;
  9. Георги Георгиев Йорданов, тема: „Синтез и охарактеризиране на квантови точки от тип CdX(X = S, Se, Te) и CdSe/CdS“;
  10. Даниела Стоянова Лилова, тема: „Постояннотоково и импулсно отлагане на калай-кобалтови покрития“;
  11. Елена Любенова Янчева-Иванова, тема: „Полиелектролитни комплекси на N-карбокситетилхитозан и хомо- и съполимери на 2-диметиламиноетил-метакрилат: получаване и охарактеризиране“;
  12. Златоцвет Белчев Цонев, тема: „Варианти за актуализиране производството на висококачествени котелни горива в Лукойл Нефтохим Бургас АД“;
  13. Катя Илкова Миленова, тема: „Катализатори на основата на цинков оксид за обезвреждане на вредни вещества в газове“;
  14. Краси Златинова Панайотова, тема: „Моделиране на мащабния ефект в химически реактор“;
  15. Мариана Петрова Бонева, тема: „Комбинирано действие на капилярни и електрични сили върху заредени частици на течна повърхност“;
  16. Марина Димитрова Ангелова, тема: „Синтез и свойства на комплекси на тежки метали с аминокиселини, пептиди и белтъци“;
  17. Мая Георгиева Шопска, тема: „Формиране и свойства на металната фаза в нанесени кобалтови и кобалтово-паладиеви катализатори с приложение при хидрогенирането на въглероден оксид“;
  18. Миглена Спасимирова Вальова, тема: „Изследване на антиоксидантните свойства на екстракти от български медицински растения“;
  19. Никола Георгиев Рангелов, тема: „Разработване и приложение на високо-алумоксидни огнеупорни бетони в металургични агрегати“;
  20. Петър Христов Шиндов, тема: „Получаване и изследване на фоточувствителни слоеве от CdS“;
  21. Пламен Василев Илиев, тема: „Функционализирани двойно-хидрофилни и хибридни съполимери, синтез и асоцииране във водна среда“;
  22. Полина Николаева Ангелова, тема: „Спонтанно подреждане на функционализирани алкантиоли – моделни системи за модифициране на повърхности“;
  23. Ралица Христова Велинова, тема: „Антични и средновековни стъкла по българските земи“;
  24. Рейчъл Натаниел Кербер, тема: „Изследване на електронни, геометрични и вибрационни характеристики на органични молекули в газова фаза и адсорбирани върху (100)-(2×1) повърхност с методите на теорията на функционала на плътността“;
  25. Силвия Игорова Лаврова, тема: „Пречистване на отпадъчни води в реактор тип „влажна зона“ с подповърхностно вертикално движение на водата“;
  26. Симеон Руменов Даракчиев, тема: „Изследване влиянието на разпределението на парите върху ефективността на колоните с пълнеж при ректификация на системата етанол-вода“;
  27. Симеон Стоянов Стоянов, тема: „ИЧ-спектрални и структурни промени, породени от превръщането на нитрили в аниони и радикали“;
  28. Станислав Ангелов Цветанов, тема: „Молекулно моделиране на неразтворими монослоеви – структура, организация и електрични свойства“;
  29. Станислава Стефанова Тодорова, тема: „Кристализация на богати на магнезий магнезий-никелови аморфни сплави, получени чрез закалка от стопилка“;

30. Тодор Анастасов Герганов, тема: „Изследване на процесите на стареене в твърдотелни горивни елементи“;
31. Тодор Тодоров Багаклиев, тема: „Разлагане на озон на повърхността на манган-оксидни катализатори“;
32. Трифон Милчев Ангелов, тема: „Изследване на липофилността на стабилизатори в лекарства с HPLC методи“;
33. Фейзим Вейсел Ходжаоглу, тема: „Методи за разделяне на хетерогенно и обемно зародени белтъчни кристали. Кристализация на лизозим в поток“;
34. Христина Йорданова Попова, тема: „Полимеризирани мембрани – структура, динамика и адсорбция върху твърда повърхност“;
35. Цвета Павлова Химитлийска, тема: „Наводородяване и водород-индуцирани фазови превръщания в сплави на титанова и циркониева основа“;
36. Цветелина Емилова Дончева, тема: „Алкалоиден състав на видове от триб *Datureae*“;
37. Цветелина Иванова Герганова, тема: „Синтез и изследване на силициеви оксикарбонитридни хибридни материали, стъкла и керамики“;
38. Цветомила Иванова Първанова-Манчева, тема: „Биоденитрификация на води при постоянно електрично поле“;
39. Ясен Василев Атанасов, тема: „Механизъм и реактивоспособност при аминолиза на естери“.

Е. Иванова

Конкурс за наградата „Шимадзу“ на Съюза на химиците в България „За най-добра дипломна работа“ за 2009 г.

Съюзът на химиците в България организира Осмия национален конкурс „За най-добра дипломна работа“ за наградата „Шимадзу“. В конкурса участваха следните дипломирали се през 2009 г. млади химици:

1. Галя Владимирова Димитрова – от катедра „Приложна органична химия“ в Химическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с дипломна работа на тема „Дизайн на антипролиферативни стилбени с 2(3Н)-бензокса(тия)золонов фрагмент“ с научни ръководители доц. д-р О. Петров и ст.ас. М. Герова;
2. Гинка Идакиева Тодорова – от катедра „Неорганични и електрохимични производства“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София с дипломна работа на тема „Комбинирани цинк-манган-никелови фосфатни покрития на желязо-въглеродни сплави“ с научен ръководител доц. д-р Людмил Фачиков;
3. Даниела Стоянова Христова – от катедра „Инженерна химия“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София с дипломна работа на тема „Методи за кондициониране на радиоактивни отпадъци“ с научни ръководители доц. д-р Елена Кашчиева и проф. дн Янко Димитриев;

4. Димо Енчев Аладжов – от катедра „Органична химия“ в Химическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ с дипломна работа на тема „Приложение на ортоацилирани амиди на хомовератрил-амина за синтез на 1- и 1,1-дизаместени изохинолинови производни“ с научни ръководители доц. д-р И. Иванов и гл. ас. д-р С. Николова.

5. Йорданка Атанасова Шопова – от катедра „Биотехнология“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София с дипломна работа на тема „Синтез на заместени бензимидазоли за получаване на епотилони с повишена противотуморна активност“ с научен ръководител проф. д-р Дитер Шинцер;

6. Николай Манчев Маринов – от катедра „Полимерно инженерство“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София с дипломна работа на тема „Получаване и механични свойства на наноструктурирани хибридни композити на базата на смеси от ПЕВН и ПА6“ с научни ръководители доц. д-р Зл. Денчев и доц. д-р М. Симеонова;

7. Ралица Владимирова Пурова – от катедра „Неорганични и електрохимични производства“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София с дипломна работа на тема „Структурни изследвания на стандартни зеолити и сравнение на каталитичните им свойства в хексан-крекинг реакции“ с научни ръководители проф. д-р Йончо Пеловски, проф. д-р В. Швигер и инж. А. Шваб;

8. Ралица Георгиева Балканска – от катедра „Приложна органична химия“ в Химическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с дипломна работа на тема „Дизайн на антипролиферативни халкони на 2(3Н)-бензоаксолонов фрагмент“ с научен ръководител доц. д-р О. Петров;

9. Стефан Андреев Дочев – от катедра „Органична химия“ във Фармацевтичния факултет на Медицинския университет в София с дипломна работа на тема „Синтез, физикохимично, хемометрично, фармакологично изследване и SAR анализ на хидрокси- и метокси-заместени 1,4-дихидропиридинови производни“ с научен ръководител доц. д-р Илия Манолов;

10. Христо Пламенов Петков – от катедра „Инженерна химия“ на Химикотехнологичния и металургичен университет в София с дипломна работа на тема „Влияние на параметрите на отлагания върху свойствата на нанокристални диамантени слоеве“ с научен ръководител проф. д-р Йохан Петер Райтмайер.

Комисия, назначена от Управителния съвет на Съюза на химиците в България, разгледа представените материали и установи, че предложенията отговарят на изискванията на конкурса.

Комисията присъди наградата „Шимадзу“ на Съюза на химиците в България в общ размер 1000 евро на следните участници: първа награда от 500 евро – на Христо Пламенов Петков, Химикотехнологичен и металургичен университет в София, втора награда от 300 евро – на

Стефан Андреев Дочев, Медицински университет в София, и трета награда от 200 евро – на Галя Владимирова Димитрова, Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Всички участници в конкурса получиха почетни грамоти на Съюза на химиците в България.

Н. Найденов

Конкурси за наградите на Международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ за 2010 г.

Съюзът на химиците в България организира за шестнадесети път национални конкурси за наградите на Международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“. В конкурса участваха следните учители по химия и опазване на околната среда:

1. Бисерка Димитрова Луканова – от ПМГ „Св. Климент Охридски“ в гр. Монтана;
2. Галя Борисова Вукова – от СОУ „Христо Ботев“ в гр. Ихтиман;
3. Добринка Петрова Вакарелова – от ОУ „Проф. Марин Дринов“ в гр. Панагюрище;
4. Красимира Велчева Димитрова – от СОУ „Йоан Екзарх Български“ в гр. Шумен;
5. Людмила Кирилова Михова – от НПМГ „Акад. Л. Чакалов“ в София;
6. Мариана Георгиева Стоянова – от ПГБХТ в гр. Стара Загора;
7. Наташа Борисова Дюлгерова – от 97 СОУ „Братя Миладинови“ в София;
8. Никола Зарков Николов – от ОУ „Петър Парчевич“ в гр. Чипровци;
9. Радка Кашишева и Елена Железова – от СОУ „Димитър Талев“ в гр. Добрич;
10. Силвия Кирилова Петрова – от СОУ „Св. Климент Охридски“ в гр. Костенец;
11. Хариета Христова Димитрова-Иванова – от ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ в гр. Велико Търново.

Комисия под председателството на проф. дн Борислав Тошев предложи и ръководството на фондацията утвърди наградите за 2010 г.: „Изключителни постижения при откриването и развитието на млади таланти в областта на химията“ и „Постигания при създаването на най-подходяща учебна среда за обучение по химия“. Двете награди в размер на определения награден фонд бяха присъдени на Галя Борисова Вукова, Людмила Кирилова Михова и Хариета Христова Димитрова-Иванова.

Наградите връчи зам.-председателя на Международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ проф. дн Димо Платиканов на 26 март 2010 г. при тържественото откриване на 42-та Национална олимпиада по химия в драматичния театър „Апостол Карамитев“ в Димитровград.

Секретарят на Съюза на химиците в България инж. Найденов връчи почетни грамоти на участни-

ците в конкурса и поздрави наградените с пожелание за здраве и успехи в тяхната ползотворна работа.

Редколегия

Връчване на наградата „Проф. Иван Шопов“ за 2010 г. на Седмия национален конкурс на Съюза на химиците в България за „Изявен млад учен в областта на полимерите“

На първи март т.г. в залата на Института по полимери на Българска академия на науките бяха обявени резултатите от Седмия национален конкурс на Съюза на химиците в България за наградата „Проф. Иван Шопов“ за 2010 г. за „Изявен млад учен в областта на полимерите“. Тя се дава на млад български учен, на възраст до 35 г., за изследвания в областта на полимерната наука, извършени от него самостоятелно или в съавторство. Критериите на конкурса за оценяване на научните изследвания са оригиналност на идеята, качество и задълбоченост на осъществяването, обем на изследванията, вид и равнище на списанията, в които са публикувани, степен на участие на младия учен в изработването на представените научни трудове и участие на кандидата в научни срещи. Проведените изследвания трябва да бъдат в областта на полимерната наука и да бъдат проведени у нас или частично в чужбина, но по наша тематика.

Тази награда придоби висока стойност. Досега за нея са кандидатствали 34 млади български учени с около 100 публикации предимно в престижни международни списания. Резултатите от досегашните конкурси показват, че у нас се твори сериозна наука в областта на полимерите и че за това се полагат големи усилия.

Председателят на Научния съвет на Института по полимери чл.-кор. Христо Цветанов обяви, че на Седмия национален конкурс са участвали със свои научни трудове следните кандидати:

1. Господинка Гичева – докторант в Химическия факултет към Софийски университет „Св. Кл. Охридски“;
2. Елена Янчева-Иванова – докторант в Института по полимери, БАН;
3. Йордан Георгиев Денев – главен асистент в университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас;
4. Светлана Петрова – химик в Института по полимери, БАН;
5. Филип Ублеков – докторант в Института по полимери, БАН.

Предложенията са разгледани от специална комисия и оценени съгласно изискванията и критериите за научните изследвания от Научния съвет на Института по полимери на Българска академия на науките.

Чл.-кор. Христо Цветанов изтъкна, че всички участници в конкурса са се представили изключително достойно и обяви решението на съвета, който с тайно гласуване е определил наградата „Проф. Иван Шопов“ за 2010 г. на

Чл.-кор. Христо Цветанов, награденият д-р Йордан Денев, проф. дн Иван Шопов и проф. дн Венко Бешков.

националния конкурс на Съюза на химиците в България за „Изявен млад учен в областта на полимерите“ да бъде присъдена на Йордан Георгиев Денев от университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас.

Председателят на Съюза на химиците в България проф. Венко Бешков връчи наградата на г-н Денев и почетни грамоти за достойно представяне на всички участници в конкурса.

В заключителните си думи проф. Иван Шопов отбеляза, че наградата за изтъкнат млад учен в областта на полимерите вече се е утвърдила и че е твърде желана от младите изследователи. Той подчерта много високото научно ниво на всички участници в досегашните конкурси, постигнато въпреки трудните условия за научни изследвания в страната ни, и изрази надежда, че наградата ще бъде и в бъдеще стимул за младите учени за нови научни постижения в областта на полимерите.

Н. Найденов

Празници на химията

На 13 май 2010 г. в Дома на техниката в София за седми път се проведе заключителният етап от „Празниците на химията“, организиран от Дружеството на учителите по химия в София. Присъстваха около 300 ученици, които са участвали и класирали за областния кръг на олимпиадата по химия и опазване на околната среда, в столичното състезание „Млад химик“ и конкурса „Делото на Менделеев“.

Честването се откри от председателката на дружеството на учителите по химия и член на Управителния съвет на Съюза на химиците в България г-жа Маргарита Йотова. Тя приветства участниците в състезанията и техните учители за постигнатите резултати и обърна внимание, че състезанията за учениците от 7 клас дават възможност най-добрите от тях да бъдат приети без конкурс в елитната Национална природо-математическа гимназия.

Ученикът от НПМГ Петър Ангелов прочете доклад за живота и делото на Д. Менделеев.

Председателят на Съюза на химиците в България проф. Венко Бешков поздрави участниците в конкурсите и техните ръководители. Той изрази своето задоволство да види тази зала пълна с млади хора, сериозно ангажирани с химическата наука от най-млада възраст. Проф. Бешков обърна внимание, че Организацията на обединените нации е обявила периода 2005–2014 г. за „Десетилетие на образованието и устойчивото развитие“. В рамките на това десетилетие, по предложение на Международния съюз по чиста и приложна химия, Общото събрание на ООН е определило 2011 г. за „Международна година на химията“. Целта на това честване е да се убеди световната общественост, че химията не е лоша дума, защото чрез нея се решават жизнено важни проблеми за човечеството и опазване на околната среда.

Есе за делото на Менделеев прочете ученицката Боряна Евтимова от 22 СОУ.

Председателят на Българското дружество за химическо образование и история и философия на химията проф. Борислав Тошев сподели, че за професионалните химици е голяма радост да видят толкова млади хора, които макар и в тази ранна възраст проявяват интерес към науката химия. Той съобщи, че във връзка с международната година на химията в България ще бъде организирана национална конференция на учителите по химия, посветена на българското химическо образование, и изрази надежда, че химиците ще се подготвят и представят своите предложения на тази конференция. Той отбеляза още, че в САЩ, Австралия, Великобритания и други страни на 23 октомври се чества „Празник на мола“, който е свързан с числото на Авогадро, 6.02×10^{23} . Този празник ще бъде популяризиран и в България.

Проф. Добри Лазаров поздрави участниците в срещата с „Добре дошли в Дома на техниката, където се срещат представители на гилдията на химиците“. Някои, които ще изберат професията да станат химици ще видят, че гилдията е нещо хубаво, нещо свещено. Тя събира хората с близки интереси. Ще разберат, че химиците са хора, които умеят да обичат и които са изпълнени с вяра и отговорност и които уважават другите. Поздрави участниците, в лицето на които вижда свои ученици и техните ученици, че вижда толкова млади вдъхновени хора. Проф. Лазаров им пожела да запазят и изградят своята ценностна система. Това никой не може да направи вместо тях. Това е тяхна задача. Това не може да се научи в училище, макар и родителите и учителите се стремят да го направят, това е тяхна лична отговорност. Пожела им на добър час и успехи по пътя към щастието.

Старши експерт от Регионалния инспекторат в София поздрави участниците – класирали се в отделните групи, и им раздаде поздравителни грамоти и книги с тестови задачи по органична и обща и неорганична химия, дарени от издателство „Булвест-2000“.

Редколегия